



د افغانستان اسلامي جمهوری دولت

تفاهمنامه همکاری

بین

وزارت دولت در امور شهداد و معلولین

و

اداره تعلیمات تخصصی و مسلکی



سرطان ۱۳۹۹

مقدمه:

معلولیت بنابر علت های گوناگون و متعدد در جهان از آوان زندگی بشریت موجود بوده و هنوز هم به اشکال مختلف معلول شدن ادامه دارد، اشخاص دارای معلولیت به کتگوری های مختلف دسته بندی شده اند و جمعیت بزرگی از جامعه بشری را تشکیل داده و بزرگترین اقلیت جهانی می باشد. به اساس گزارش سازمان صحي جهان و بانک جهانی تحت نام " گزارش جهانی معلولیت" در سال 2011 منتشرشده است، در حدود 15٪ نفوس جهان را اشخاص دارای معلولیت تشکیل میدهند و در کشور عزیز ما افغانستان نظر به آخرين سروی انجام شده در زمینه معلولیت، در حدود 10،8% نفوس کشور را اشخاص دارای معلولیت های شدید تشکیل می دهد.

چهار دهه بحران و جنگ های ویرانگر پیامد های ناگوار اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی را به بجا گذاشته است، در پهلوی ویرانگری های مختلف، جمعیت قابل ملاحظه ای از مردم افغانستان را شهید و معلول نموده است. هرچند کارهای زیادی در زمینه انجام شده است، ولی با آنهم اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا هنوز جمعیت فراموش شده ای هستند که هنوز کار های مناسب به ظرفیت، توانمندی، شمولیت اجتماعی، خودکفایی اقتصادی و تامین حقوق بشری شان به صورت فraigیر همه شمول صورت نگرفته که با عث بوجود آمدن چالش های متعدد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در کشور شده است پاسخ گوی به نیازمندی ها و تامین حقوق بشری اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا کار یک نهاد و سازمان نبوده بلکه وظیفه همگان میباشد، زیرا معلولیت پدیده همه شمول و فraigیر بوده و همه مسولیت داریم تا زمینه ها و فرصت های خود کفایی و شمولیت موثر آنان را در جامعه از طرق مختلف مهیا سازیم تا باشد که اشخاص دارای معلولیت مانند سایر شهروندان از حقوق و امتیازات یکسان و برابر مستقید شده و همچنان سهم خویش را در آبادانی شکور و جامعه ایفا نمایند. برای خود کفایی شمولیت اجتماعی، شناسای چالش ها و مشکلات، نظارت و ارزیابی دقیق از تطبیق برنامه ها، تهیه و ارایه گزارش از عرصه معلولیت، پشکش راه حل ها و راهکارهای مناسب، ایجاد هماهنگی های موثر و همکاری نهادها و بودجه یابی جهت تامین حقوق بشری و مدنی اشخاص دارای معلولیت و همچنان تطبیق قوانین و تهدات ملی و بین المللی ذیل:

1. قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان بخصوص ماده 153¹ و 22 آن²

2. استراتیژی مصوونیت اجتماعی استراتیژی اکشاف ملی افغانستان

3. قانون حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت

4. برنامه عمل ملی اشخاص دارای معلولیت

5. اهداف توسعه و هزاره سوم

6. اعلامیه جهانی حقوق بشر

7. کنوانسیون منع استفاده از ماین های زمینی

8. کنوانسیون منع استفاده از مهمات خوش ای

1 دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهدا و مفقودین و برای بازتوانی معلولین و سهمیگیری فعال آنان در جامعه مطابق به احکام قانون، تدبیر لازم اتخاذ می نماید: دولت حقوق متقاضیین را تضیین نموده، برای کهن سالان، زنان بین سرپرست و معلولین و ایتمام بی پشتاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد

2 هر نوع تبعیض و انتشار بین اتباع افغانستان منوع است.

تبعاع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و واجب مساوی می باشد

دولت به متفقون تنظیم خدمات ملی و مساخت ملی برای بازماندگان شدهاد و مفقودین و سهم گیری فعال آنان در جامعه مطابق به احکام قانون، تدبیر لازم اتخاذ می نماید. دولت حقوق منقادین را تضمین نموده، برای کهن سالان، زنان می سرپرست و معلولین و ابیان می بخاطر مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد.² هرگز تعیش و اشتغال بین اتباع افغانستان منعو است.

اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و واجبات مساوی می باشد.

9. کنوانسیون حقوق کودک

10. کنوانسیون بین المللی حقوق مدنی و سیاسی

11. کنوانسیون بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

12. کنوانسیون منع تبعیض (استخدام و اشتغال) و بقیه اسناد بین المللی و مختلف

13. کنوانسیون حقوق اشخاص دارای معلولیت

14. کنوانسیون مراکش

15. استراتئی اینچین

16. اهداف توسعه پایدار

17. برنامه عمل مپتو

که جمهوری اسلامی افغانستان در راستای بهبود وضعیت زندگی اشخاص دارای معلولیت و شمولیت آنان در جامعه به آنها متعهد می باشد، به صورت همگانی اجرا نمایم. تطبیق قوانین ملی و تهدات بین المللی جمهوری اسلامی افغانستان برای بهره مند شدن اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا از حقوق شان، نیازمند هماهنگی ها و همکاری های بیشتر همه نهادهای دولتی و غیر دولتی می باشد، بنابراین وزارت دولت در امور شهدا و معلولین جهت نیل و تحقق به اهداف، مقاصد و اجرای تعهدات بین المللی فوق الذکر، ذریعه ایجاد کمیته ای امور شهدا و معلولین شورای وزیران موضوعات ذیل را پیشنهاد مینماید:

1. تطبیق برنامه عمل ملی افراد دارای معلولیت

2. تغییر در زندگی رقابتی و اجتماعی افراد دارای معلولیت

3. تساوی فرصت های کاری در ارگانهای مختلف دولتی و غیر دولتی

4. ادغام معلولین در عرصه های اجتماعی، سیاسی، تعلیمی و علمی

5. حمایت از برنامه های خود کفایی افراد دارای معلولیت

6. خدمتگذاری اساسی و بنیادی جهت باز توانی افراد دارای معلولیت

7. شامل ساختن معضله معلولین در پلاتهای دراز مدت و کوتاه مدت دولت

8. حمایت از پروژه های اشخاص دارای معلولیت و تعیین بودجه مشخص برای معلولین و بازمانده گان شهدا

9. تأکید در جهت تحقیق فرامین و مصوبات شورای وزیران در رابطه به اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا

سکرتریت کمیته امور شهدا و معلولین شورای وزیران بعد از امضای تفاهم نامه، برای تطبیق موضوعات فوق راهکار های ذیل را برای هر وزارت خانه، ریاست های مستقل، کمیسیون های مستقل، سکتور خصوصی و جامعه مدنی پیشکش می نماید؛

که بعداز بررسی و بازنگری توسط سکرتریت، به جلسه عمومی جهت تصویب پیشکش می گردد.



دو نوع مسؤولیت و مکلفیت برای نهاد ها در این برنامه عمل پیش بینی شده است؛ یکی مکلفیت های همگانی که هر نهاد و اداره مکلف به انجام آن است و دیگر مسؤولیت ها و مکلفیت های مشخص اداره با درنظرداشت خطوط ولایحه کاری اداره:

1. هدف

این تفاهم نامه به منظور ایجاد مکانیزم هماهنگی بین اداره تعليمات تخفیکی و مسلکی و وزارت دولت در امور شهدا و معلولین، طرح و تطبیق برنامه عمل بین الوزارتی همکاری با ورثه شهدا و افراد دارای معلولیت، ایجاد سیستم تبادل معلومات ترتیب گردیده وامضاء می شود.

2. مسئولیت های طرفین

وزارت دولت در امور شهدا و معلولین و اداره تعليمات تخفیکی و مسلکی موافقه دارند تا در موارد آتی جهت پاسخگویی به نیازمندی ها و تامین حقوق بشری اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا زیر چتر یک مکانیزم هماهنگ دوامدار و به اساس نیاز سنجی با هم همکاری نمایند:

الف . مسئولیت های وزارت دولت در امور شهدا و معلولین:

1. تنظیم امور مربوط به سکرتریت کمیته بین الوزارتی تدویر و تنظیم جلسات و تهیه مینوت؛
2. جمع اوری ارقام و مواد غرض تهیه و ترتیب برنامه عمل بین الوزارتی امور شهدا و معلولین؛
3. ترتیب و تجدید نظر در برنامه عمل و شریک نمودن آن جهت نظر خواهی؛
4. ترتیب و رهبری جلسات سکتوری غرض ترتیب پلان ، ارزیابی نتایج کار و راپور های مربوط؛
5. ترتیب راپورهای ربuar و سالانه برنامه عمل امور شهدا و معلولین و شریک سازی آن با ادارات ذیربسط؛
6. جمع اوری پرسنل و ذخیره و شریک نمودن معلومات و ارقام مورد نیاز ادارات در مورد شهدا و معلولین؛
7. هماهنگی امور شهدا و معلولین با وزارت و فراهم نمودن تسهیلات لازم جهت تطبیق برنامه عمل؛
8. ارایه امار و ارقام اشخاص دارای معلولیت مستفید شده از خدمات با تفکیک جندر و کتگوری های مختلف معلولیت؛
9. تهیه گزارش به مقام ریاست جمهوری و ریاست اجرایی از چگونگی تطبیق برنامه عمل؛
10. رجعت دهی افراد دارای معلولیت و ورثه شهدا غرض خدمات لازم و مرتبط؛
11. آگاهی دهی از حقوق اسلامی و بشری اشخاص دارای معلولیت و مسئولیت های دولت در قبال آنها و مسئولیت افراد دارای معلولیت و ورثه شهدا در برابر قوانین نافذه کشور.
12. فراهم آوری زمینه کار پرکنیک در مربوطات خویش برای محصلین لیسه ها و انتیتوت های تعليمات خاص صورت میگرد



13. در قسمت کاریابی افراد دارای معلولیت که در راه آموزشی شان را در انتیوت ها و لیشه های تعلیمات خاص به پایان میرسانند از طریق خویش اقدام و اجرآت مینمایم.

ب. مسئولیت های اداره تعلیمات تخصصی و مسلکی:

1. تطبیق ماده 19 قانون حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت (

- I. فراهم نمودن زمینه تعلیم و تربیه فراغیر و اختصاصی را برای معلولین.
- II. حکومت از مجموع سهمیه بورس های تحصیلی خارجی که مصارف آن بدوش دولت ها و مؤسسات کمک کننده باشد (5٪) آنرا برای معلولین واجد شرایط تخصیص می دهد.
- III. مؤسسات تعلیمی و تحصیلی خصوصی، خدمات مربوط را برای معلولین، (25) فیصد نازلتر نسبت به سایر اشخاص عرضه می نمایند.

2. تربیه کادر مسلکی سهولت های دسترسی آموزشی خط بربل برای عرضه خدمات آموزشی نابینایان.

3. شمولیت نیازمندی ها و سهولت برای جذب افراد دارای معلولیت در برنامه های تعلیمات تخصصی و مسلکی کوتاه مدت و دراز مدت.

4. تدویر برنامه های آماده گی برای شمولیت در مکاتب برای اشخاص دارای معلولیت و کودکان دارای معلولیت.

5. جذب کادر های مسلکی دارای معلولیت من حیث استاد و آموزگار در بخش های مختلف مؤسسات تخصصی و مسلکی.

6. معرفی اشخاص و افراد دارای معلولیت فارغ التحصیلان مجرب به وزارت کار امور اجتماعی جهت معرفی به کار.

7. ایجاد یک دیتابیس همه افراد دارای معلولیت به اساس تخصص و حرفه به همکاری وزارت دولت در امور شهدا و معلولین.

8. ایجاد سهولت های مناسب غرض دسترسی به آموزش و فراغیری حرفه.

ج. تطبیق، نظارت و گزارش دهی مشترک از اجراءات

تطبیق تفاهمنامه در اداره تعلیمات تخصصی و مسلکی مسولیت ریاست امور متعلمین و محصلین، ریاست منابع بشری و نظارت و ارزیابی از تطبیق برنامه به شکل مشترک توسط وزارت دولت در امور شهدا و معلولین و اداره تعلیمات تخصصی و مسلکی (ریاست عمومی پلان با مشارکت سکتور خصوصی) صورت گرفته، گزارش اجراءات ان بعد توحید توسط وزارت دولت در امور شهدا و معلولین به مقام معاونیت اول ریاست جمهوری تقدیم میگردد.

د. زمان اعتبار این تفاهم نامه



زمان برای تطبیق تفاهم نامه مدت سه سال میباشد که کمیته بین وزارتی برای امور شهدا و معلولین به سکرتیریت وزارت دولت در امور شهدا و معلولین مسولیت هماهنگی و در مجموعه اعضای کمیته بین وزارتی مسولیت تطبیق آنرا دارد.

3. هماهنگی

غرض تبادل معلومات و حل مشکلات در تطبیق برنامه عمل هر دو اداره در ایجاد یک مکانیزم هماهنگی با هم همکاری نمود و موارد قابل بحث را در اجندای مجلس کمیته بین وزارتی و یا هم کمیته های تخصصی می گنجانند.

۵. مدیریت معلومات و دیتابیس

اداره تعليمات تخصصی و مسلکی به شکل ربعوار و سالانه آمار فعالیت های خویش را با وزارت دولت در امور شهدا و معلولین من حیث سکرتیریت بین وزارتی شریک نموده و وزارت شهدا و معلولین آنرا شامل دیتابیس ساخته و تمام آمار جمع شده را با شرکای کاری در میان میگذارد.

۶. امتیازات و مصونیت ها

هر دو طرف شامل این تفاهم نامه تابع مقررات و قوانین مراجع مربوط شان میباشند که در فضای همکاری و تفاهم فی مابین مرعی الاجرا است.

4. حل موارد اختلافی

هر نوع منازعه و یا مطالبه خارج از محتوای تفاهم نامه و یا نقض این تفاهم‌نامه که از طریق مذاکره مستقیم حل نگردد، با مراجعته به قوانین نافذه حل میگردد. حل منازعه از طریق مذاکره مستقیم و دوستانه نیز باید با قوانین نافذه کشور در مغایرت قرار نگیرد. جانبین باید با فیصله نهایی که صورت می گیرد متعهد باشند.

5. فسخ تفاهم نامه

این تفاهم نامه بعداز امضا توسط طرفین مرعی الاجرا بوده، میتواند هر یک از طرفین به ارسال اطلاعیه کتبی در خلال سی روز به جانب مقابل با ارایه دلایل قانونی، به فسخ تفاهم نامه هذا اقدام نمایند.

6. انفاذ تفاهم‌نامه

این تفاهم‌نامه بعد از امضا طرفین مداراعتبار و قابل تطبیق می باشد.

6. زبان مورد اعتبار

این تفاهم‌نامه در یکی از زبان های ملی و رسمی پشتون و یا دری تحریر گردیده است در صورت هر گونه تنازع و یا هم عدم تفاهم به تفسیر متن پرداخته خواهد شد

از جانب اداره تعليمات تخصصی و مسلکی

از جانب وزیر دولت در امور شهدا و معلولین



لعل الدین اریوبی
وزیر دولت در امور شهدا و معلولین

نديمه صحر
رئيس اداره تعليمات تخصصی و مسلکی

195 ۱۳۹۹ / ۱۱ / ۲۰